

Englais è il pli nizzaivel linguatg ester en Svizra

Retschertga davart las enconuschientschas da linguatgs esters en Svizra

■ (mc) **La populaziun svizra è pertutgant enconuschientschas da linguatg sin il terz plaz en congual europeic. Las personas che vivan en la Svizra tudestga e taliana dumognan en la media 2,2 linguatgs esters, las personas en la Romandia 1,7. Deplorablain na lube-scha la retschertga betg da trait conclusiun per la Rumantschia.**

La lingua englaisa ha dentant per la populaziun svizra betg la funcziun d'ina «lingua franca» sco quai ch'ins attribuescha savens a l'englais. A questa conclusiun vegn ina studia fatga dal Fondo naziunal en il rom dil program da retschertga «Multilinguitad e cumpetenza da linguatg en Svizra».

Las Svizras ed ils Svizzers sa laudan savens ch'els sajan in dals pievels ils pli poliglots da l'Europa. Quai èn els effectivmain era, dentant la Svizra n'è betg dal tut a la testa da questa rangaziun. Puncto enconuschientschas da linguatgs esters sa ranghescha la populaziun creschida da la Svizra che pleda en la media 2,0 linguatgs esters, davos Luxemburg (3,0) e la Hollanda (2,2) sin il terz plaz. La media da l'Uniun europeica muntava avant l'extensiuin vers ost ad 1,14 linguatgs.

Quests resultats che èn vegnids confermadis tras retschertgas posteriuras han il scienziat da

linguas *Iwar Werlen* e ses team erui en il rom dal program da retschertga naziunal «Plurilinguitad e cumpetenza linguistica en Svizra». Werlen e ses team han applitgà ina metoda represchentativa ch'ins ha pratitgà ils ultims onns en la Cuminanza europeica. Per lur studia «Cumpetenzas linguisticas da la populaziun creschida da la Svizra» han els interrogà 600 personas en la Svizra tudestga, 400 personas en la Svizra franzosa e 200 personas en la Svizra taliana davart lur enconuschientschas e lur valitaziun da lur agen linguatg e dals linguatgs esters.

Cuntentientscha avant interculturalitad

La retschertga documentescha che las personas creschidas che vivan en la Svizra tudestga e taliana pledan en la media 2,2 linguatgs e quai prevalentmain franzos ed englais. La populaziun da la Svizra romanda sa entant conversar mo cun 1,7 linguatgs esters. Interessanta è era la motivaziun d'emprender linguatgs esters: Per 53% èsi l'atgna cuntentientscha, per 50% las pussaivladads da sa chapir en las vacanzas en l'exteriur, per 39% la chapientscha per umans d'autras culturas ed auters pajais sco era per motivs professiunals (35%).

Sco linguatgs esters pledads il pli frequent vegnan menziunads il franzos ed il tudestg. L'englais

na figurescha betg a la testa e quai en tut las trais regiuns linguisticas. En la Svizra tudestga sa ranghescha il franzos (71%) avant l'englais (67%), en la Svizra romanda il tudestg da scrittira (47%) avant l'englais (42%). En il Tessin dominescha il franzos cun 74%, suandà dal tudestg cun 65% e da l'englais cun 42%. Da quai concluda Werlen che l'englais n'haja en Svizra betg la funcziun d'ina «lingua franca».

Englais è il pli nizzaivel

Pli clera è dentant la resposta sin la dumonda dal linguatg il pli nizzaivel. Quà stat l'englais indisputaivlamain sin l'emprima plazza. El vegn menziunà dad 86% dals interrogads. En Svizra tudestga schizunt da 92%, en la Romandia da 88% ed en la Svizra taliana da 77%. La solidaritad propagada da la «Helvetia latina» è pia pauc relevanta. Tar ils Tudestgs è il franzos nizzaivel per 46%, per ils Talians 30% e mo 9% dals Romands taxeschan il talian sco linguatg nizzaivel.

Per la populaziun svizra ha l'englais il pli grond prestige, avant il franzos, il tudestg ed il spagnol. En la Romandia considereschan 55% dals interrogads il franzos sco linguatg cun il pli grond prestige, en la Svizra tudestga mo 17% il tudestg ed en il Tessin mo 6% il talian. Il status dal talian dettia uschia da pensar.

La populaziun svizra dumogna en media dus linguatgs. Quai munta il terz meglier resultat en Europa.